

Forsvarsdepartementet
Avdeling for sikkerhetspolitikk
Postboks 8126 Dep
0032 Oslo

FORSVARSDEPARTEMENTET	
SAKNR.:	14/ 01056 -34
09 SEPT 2014	
ARKBET:	057.1
KASSERES 5 ÅR	
KASSERES 30 ÅR	
BEVARES	

Også sendt pr. e-post: sih@fd.dep.no

Deres ref.:
201401056

Dok. nr.: 182302

Saksbehandler: Trude Molvik
tm@advokatforeningen.no

01.09.2014

Høring - Forslag til lov om undersøkelser av ulykker og hendelser i forsvaret

1. Innledning

Vi viser til departementets høringsbrev av 23.5.2014 vedrørende ovennevnte høring.

Det er en prioritert oppgave for Advokatforeningen å drive rettspolitisk arbeid gjennom høringsuttalelser. Advokatforeningen har derfor en rekke lovutvalg inndelt etter fagområder. I våre lovutvalg sitter advokater med særskilte kunnskaper innenfor det aktuelle fagfelt og hvert lovutvalg består av advokater med ulik erfaringsbakgrunn og kompetanse innenfor fagområdet. Arbeidet i lovutvalgene er frivillig og ulønnet.

Advokatforeningen ser det som sin oppgave å være en uavhengig høringsinstans med fokus på rettsikkerhet og på kvaliteten av den foreslåtte lovgivningen.

I saker som angår advokaters rammevilkår vil imidlertid regelendringen også bli vurdert opp mot advokatbransjens interesser. Det vil i disse tilfellene bli opplyst at vi uttaler oss som en berørt bransjeorganisasjon og ikke som et uavhengig ekspertorgan. Årsaken til at vi sonderer mellom disse rollene er at vi ønsker å opprettholde og videreutvikle den troverdighet Advokatforeningen har som et uavhengig og upolitisk ekspertorgan i lovgivningsprosessen.

I den foreliggende sak uttaler Advokatforeningen seg som ekspertorgan. Saken er forelagt lovutvalget for forvaltningsrett. Lovutvalget består av Christian F. Galtung (leder), Olav Øverseth Nisja, Kaare Andreas Shetelig og Gislaug Øygarden.

Advokatforeningen avgir følgende høringsuttalelse:

2. Sakens bakgrunn

Forsvarsdepartementet har 23. mai 2014 sendt på høring forslag til lov om undersøkelser av ulykker og hendelser i Forsvaret. Lovforslaget regulerer fremgangsmåten ved undersøkelser av

ulykker eller hendelser der Forsvaret er involvert. Fordi det foreslås forklaringsplikt er lovs form nødvendig. Departementet foreslår å kombinere forklaringsplikten med et vern mot at opplysninger som gis kan brukes i en senere straffesak mot vedkommende eller som grunnlag for bestemte sanksjoner fra arbeidsgiver.

3. Kommentarer til de enkelte forslagene

Advokatforeningen registrerer at departementer har vært i tvil om det er nødvendig med en rett til å la seg bistå. Advokatforeningen mener denne retten er grunnleggende og klart bør fremgå av loven. Når det gjelder bistand som vesentlig kan forsinke saken, antar Advokatforeningen at det bør presiseres i lovens forarbeider at det – hvis det er risiko for en slik vesentlig forsinkelse – skal oppfordres og legges til rette for at vedkommende som skal avgi forklaring, får rimelig anledning til å skaffe seg alternativ representasjon.

Departementets forutsetninger, for eksempel om at "[d]e som avgir forklaring [ikke risikerer] at opplysninger de gir til undersøkelseskommissjonen blir brukt imot dem senere" (side 61), er etter Advokatforeningens syn for generelt avfattede. Erfaring tilsier at informasjon blir kjent og kan få til dels stor betydning senere, for eksempel ved fremme av erstatningskrav. Statens vegvesens interne ulykkesrapporter, som har vært mye omtalt i media i år, kan tjene som et illustrerende eksempel.

Advokatforeningen ber også departementet nærmere vurdere i hvilken grad lovforslaget de facto er tilstrekkelig til "at de forklaringspliktige skal føle seg trygge på at de kan avgi all relevant informasjon til undersøkelsesmyndigheten" (høringsbrevet side 63). Advokatforeningen viser for eksempel til at utforming av den typen rapporter det her er tale om, ofte vil gjøre det mulig å identifisere hvem som gjorde hva etc. Det er derfor et spørsmål om den forklaringspliktige er tilstrekkelig vernet av reglene som foreslås. På dette punktet savner Advokatforeningen en langt grundigere vurdering fra departementet side enn hva som fremgår av høringsbrevet. Advokatforeningen oppfordrer departementet til å innhente en ekstern juridisk betenkning av de rettslige problemstillingene knyttet til den forklaringsplikten som høringsnotatet legger opp til.

4. Avslutning/oppsummering

Høringsnotatet reiser en rekke prinsipielle rettslige og politiske spørsmål, hvor enkelte forhold knyttet til representasjon og forklaringsplikten, er trukket frem ovenfor. Advokatforeningen ber departementet vurdere om ikke en lov som reiser så vidt mange grunnleggende problemstillinger, burde ha vært forberedt av et særskilt oppnevnt lovutvalg.

Vennlig hilsen

Erik Keiserud
leder

Merete Smith
generalsekretær